

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים ר"ן עב.

עין משפט נר מצוה

א ב מיי פ"ח מהל'
נדרים הלכה טו סמו
לאין רמז טו"ע י"ד
סמון רלז סוף י"א:
לא ג מיי שם הלכה י"א
טו"ע שם סוף י"ז:
לב ד מיי שם פ"ב הלכה
א טו"ע שם סוף
סל:

פירוש הרא"ש

ואי אמרת גירושין
בשתיקה דכו. כיון דקא
פתיח כל הלכות שכיבול
למזל שמדוקות שות
לאכ לימני נמי או שמע
וגירש: אי רישא דוקא.
ומדלג תנא ושמע וגירש
אלמא גירושין כהקמה
והיה רלוי לשתמו כפיפא:
אלא דבכיב כפיפא משום
רישא. פירוש אינו שונה
אלא דכר ותלופו שמע
וקיים כנגד שמע והפר ומת
כיוס שאלתרו כנגד שמע
ושחק ומת כו כיוס אל
לא רלז לטוט דכר חש
דלג שיק כלל כרישא: אי
כפיפא דוקא. וגירושין
בשתיקה ומדלג תימיה היה
רלוי לשתמו כרישא אל
דקייב רישא משום כפיפא:
אלמא גירושין בשתיקה
דכו. ד"ס מדנקט כו כיוס
למיירי כששמע הארוס
ומשני בלג שמע ארוס והאי
דנקט כו כיוס משום אז
נקטיה דאי עבר יוס
שמיעה של אל לא מני
למתני אביה ובעלה מפירין
דמיה: הבא בנשואה
עסקינן. שהחזירה ונשא:

א) לעיל סח: ע. לקמן עח:
ב) וכברתה. ו"ש"י.
ג) ולגילי כח: ו"ש"י.
ד) לקמן פט. ה) ו"ש"י.
ו) ו"ש"י. ז) ו"ש"י. ח) ו"ש"י.

הגהות הב"ח

א) גמ' לימני נמי או
שמע: ב) רש"י ד"ה אי
רישא וכו'. כפיפא או שמע:
ג) ד"ה אי' כפיפא דוקא
וכו' כשתיקה דמו וכו'
כ"ל ומית נמי נמחק:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה אי רישא בו
דמצי לאפוכי לרו בו.
תמיה לי ה"ה אי' מני
כרישא שמע ושחק וגרשה
כו כיוס ה"ה לאפוכי
כפיפא שמע ושחק וגרשה
למחר וכמו דקמי' במתיה.
והי' יאיר עני:

מוסף רש"י

בנשואה עסקינן. עמדה
כפיפא ארוסה וגירשה
והחזירה שהכניסה לתופה
ואין הבעל יכול להפר
א"ע"פ שלג מתגרסה
(דמ"ה ב.ב.ח). דאין
הבעל מיפר בקודמין.
גנדיס עקדמו לגשון
(גיטין לה) דלות מריס
עמדה בבית אישה מיפר
בעלה. אל לא הו'
עליה מריס קודם שנשאה
כשתיקה ארוסה ומנסה לא
מני מיפר (יע"ל טו).

תוספות

לימני שמע וגירש. ומת
כו כיוס, מדלג תני הכי
כו: ליתני שמע וגירש.
ומת כיוס שאלתרו דלן
אל מיהא. מדלג תני הכי
כו: אי אלא מהא איב'
למשמע. דשמא רישא
דוקא ושמת כפיפא דוקא
ולא קשי' רישא אפיפא,
דאי רישא דוקא דגירושין
כהקמי' ודנין הוא ליתני
כפיפא שמת וגירשה נסיב
כפיפא משו' רישא דכרישא
לא מני למתני ליה, ולי ספיא דוקא דגירושין כשתיקה, ודנין הוא דכרישא מני למיתני שמע וגירש, משום כפיפא לא נסיב לה לא מני לה כרישא מני למיתני שמע וגירש, ומיירי ששמע בעל, וכשגירשה הכי קיים אי גירוש' כהקמי'.

אי רישא דוקא נסיב כפיפא משום רישא. כלומר לא תקשה ספיא לרישא א"ע"ג דמרישא שמעינן דגירושין כהקמה דמו ונסיפא שמעינן דכשתיקה דמו לא קשיין אהדי דאימא רישא דוקא דגירושין כי הקמה דמו והאי דלא מני כפיפא (א) שמע וגירשה משום דלא נסיב לה אלא משום רישא ומתא לא בעי לאוסופי מידי כפיפא טפי מרישא: א"ג ספיא (א) נמי דוקא. דגירושין כשתיקה דמו: **הכא כמאי עסקינן בשלג שמע ארוס ראשון.** קודם שגירשה והאכי מני מיפר ארוס אחרון הא לאו הכי לא דגירושין כי הקמה דמו: **מאי איריא.** אי נתארסה לאחר כו כיוס דמני למיפר לה: **אפילו לאחר מאה ימים נמי.** אם נתארסה לאחר ליהוי ארוס אחרון מיפר הואיל ולא נרלו לארוס ראשון: **אין הכי נמי אלא הכ"ע בשלג שמע ארוס ראשון אבל שמע האב.** והואיל דכו כיוס שמע כריך להפר כו כיוס כרכיב כיוס שמע: **הכא כנשואה עסקינן.** הא דקמני גירשה והחזירה כגון שנשאת ונדרה וגירשה כיוס ששמע והחזירה כו כיוס דעכשו יאשה עשה אחת לרשות עצמה ואע"פ שהחזירה נעשית כנשואה לאחר דלא מני מיפר דעכשו הן קודמין כדתנן (לעיל דף ע"ב.) זה הכלל כל שלג יאשה לרשות עצמה עשה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה הא יאשה לרשות עצמה אין מפירין משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

ת"ש (ב) אימתי אמרו מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בזמן שלא שמע הבעל או שמע והפר או שמע ושחק ומת בו ביום ואי אמרת גירושין כשתיקה דמו ליתני נמי או שמע וגירש מדלא תני הכי ש"מ גירושין כהקמה דמו אימא ספיא אבא אם שמע וקיים או שמע ושחק ומת ביום של אחריו אין יכול להפר ואי אמרת גירושין כהקמה דמו ליתני (ב) ואם שמע וגירש אלא מדלא קתני הכי ש"מ גירושין כשתיקה דמו אלא מהא ליבא למשמע מיניה אי רישא דוקא נסיב ספיא משום רישא אי ספיא דוקא נסיב רישא משום ספיא ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתגרשה ונתארסה בו ביום אפילו למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה ש"מ גירושין כשתיקה דמו דאי כהקמה דמו מי מצי מיפר ארוס אחרון נידרי דאוקים ארוס ראשון הב"ע בשלא שמע ארוס ראשון אי הכי מאי איריא בו ביום אפילו לאחר מאה ימים נמי כשלא שמע ארוס ושמע האב ידכו ביום הוא דמצי מיפר אבל מכאן ואילך לא מצי מיפר תא שמע (ג) נדרה בו ביום גירשה והחזירה בו ביום אין יכול להפר שמע מינה גירושין כהקמה דמו אמרי הכא בנשואה עסקינן והיינו טעמא דאין יכול להפר משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

ס"ש אימתי אמרו מה הבעל נתרוקנה רשות לאכ וכו'. פרשתי למעלה (דף קט.) אימא ספיא. אדדייקת מרישא דגירושין כהקמה דמו [דייקן] מסיפא דכשתיקה דמו: אי רישא דוקא. דלא מני למיתני גירושין משום דכהקמה דמו נסיב ספיא משום רישא דלא בעי למיתנא כפיפא גוונא חזקה אלא לאפוכינהו לגוויי דרישא. אי ספיא דוקא דלא מני תני כפיפא גירושין משום דכשתיקה דמיינן נסיב רישא משום ספיא דלא בעי למיתנא כרישא אלא גוויי דמני לאפוכי לכו כפיפא:

ס"ש נדרה והיא ארוסה וכו' ש"מ גירושין כשתיקה דמיינן. לכיון דקמני כו כיוס על כרחין דכרישא כשמינה עסקינן וקס"ד דשמיעה דלרוס היא ולהכי תנא כו כיוס לאשמעינן דגירושין כשתיקה דמיינן דאי שמיעה דאכ היא מאי רבותא כי קמני כו כיוס: ודחינן בשלג שמע ארוס ושמע אב ומשום שמיעה דאכ רישא דוקא כו כיוס ולא כו כיוס לאשמעינן רבותא אלא דינא הכי הוא לכיון דליכא שמיעה דאכ דוקא כו כיוס אל למחר וליומא אחריו לא: ס"ש נדרה כו כיוס וכו'. וקס"ד דכארוסה עסקינן וקמני אין יכול להפר אלמא גירושין כהקמה דמיינן והלכך על כרחין מתנימין דקמני כו כיוס בשלג שמע ארוס ראשון ושמע אב עסקינן דאי שמע ארוס כיון שגרשה אפילו נתארסה כו כיוס לא מני מיפר: אמרי הכא כנשואה עסקינן. לעולם אימא לך דגירושין כשתיקה דמיינן והכא היינו טעמא משום דכנשואה עסקינן או בתחילה או כסוף ומש"ה לא מני מיפר דאין הבעל מיפר בקודמין הלכך אי ארוסה בתחלה ונשואה כסוף היא נמי לא מני מיפר לכיון ששנשאת פקע ליה אז וארוס אינו יכול להפר אלא כשנשואה עסקינן ונקט ליה לטעמא דאין הבעל מיפר בקודמין משום דהיינו טעמא מחמת שנתמלק לו אז דאי לאו הכי בעל גרע מארוס בתמיה: ולענין הלכה כתב הרמב"ן ז"ל כיון דבעינן לא אפשיטא נקטינן לחומרא דגירושין כהקמה דמו והיכא נדרה ושמע בעלה וגרשה והאדרה ציומיה לא מני מיפר לה. אלכ דרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעינן לא אפשיטא מהגן מתנייה דמיימיה עלה אפשיטא לה ממנימיה דשמואל דאמר לעיל (דף קט.) מנה ה"מ דלרוס אחרון מיפר נדרים שנראו לראשון דאלמא קבלה מרביה דכי תגן במתני' כו כיוס משום שמיעת ארוס נקט ליה ולא משום שמיעת אב וכיון דשמואל אמר הכי לא צדיקין מאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא לכו בגמרא. וכי תימא א"כ מ"ט לא [פשיטין] בעינן ממנימיה דשמואל איכא למימר דמתני' או ממתניתא בעו למפשטה ולא ממנימיה דאמוראה ודכותה הא דבעיא לן לעיל כפ' אין צין המודר (דף לה:) הני כהני שלוחי דיין ניבחו או שלוחי דשמיא ולא איפשיטא התם א"ע"ג דהוה ליה למפשטה ממנימיה דרב ה' המנוגא דאמר בפ"ק דקדושין (דף ע"ב.) דשלוחי דשמיא הוו משום דמתני' או ממתניתא הוה בעי למפשטה ולא ממנימיה דאמוראה והא נמי דכותה:

מתני'

מ"ט ד"ס דכרישא מני למיתני שמע וגירש, משום כפיפא לא נסיב לה לא מני לה כרישא מני למיתני שמע וגירש, ומיירי ששמע בעל, וכשגירשה הכי קיים אי גירוש' כהקמי'.